

בס"ד. שיחת ש"פ חוקת*, ט' תמוז, ה'שי"ת.

בלתי מוגה

א. אודות יום השבת איתא בזהר¹ ש"מיני' מתברכין כולהו יומין", היינו, שכל ימי השבוע שלאחרי השבת מקבלים ברכה וחיות מיום השבת שלפניהם.

וזהו אחד הטעמים להמנהג שהחתן עולה לתורה לפני החתונה (לא ביום הקריאה הסמוך לחתונה, אלא) ביום השבת דוקא² — כיון שיום השבת כולל את כל ימי השבוע שמתברכין מיני'.

ובעמדנו ביום השבת שלפני י"ב-י"ג תמוז, שמיני' מתברך י"ב-י"ג תמוז, ובמילא שייך כבר לי"ב-י"ג תמוז — מתאים להתחיל בדברי כ"ק מו"ח אדמו"ר הכ"מ מחג הגאולה י"ב-י"ג תמוז דאשתקד, ולבאר הקשר והשייכות ליום הש"ק שלפניו, פרשת חוקת (וגם בקשר לעלי' לתורה ביום הש"ק זה, בפרשה זו).

ב. בשיחת י"ג תמוז אשתקד³ דיבר כ"ק מו"ח אדמו"ר בנוגע לענין החיים — חיים ארוכים, חיים אמיתיים, חיים בלי הפסק (חיים נצחיים), וביאר הענין בעבודה, שנוסף לכך שכל אחד חי בעצמו, ה"ה גם מחי' אחרים ("ניט נאָר וואָס מען לעבט אַליין, נאָר מען באַלעבט אויך אַנדערע"), ומסיים: "חיים אמיתיים איז קדושה, און קדושה איז אין סוף".

ובהקדמה — שכיון שכל ענין הוא בהשגחה פרטית נכידוע תורת הבעש"ט⁴ שהקב"ה מוציא רוח מאוצרותיו כדי לגלגל עלה או קש כו', היינו, שהשגחה פרטית היא גם על דצ"ח, ובודאי על מין המדבר, ומכ"ש בישראל שהם עטרת תפארת של כללות הבריאה⁵, ועאכו"כ בנשיא ישראל שבו תלויים כל הענינים, כמ"ש בפירוש רש"י בפרשת השבוע⁶ ש"הנשיא

(* על ה"אויפרופעניש" של החתן הת' בסה"ש תש"ט ע' 333.
 חיים חאַנאָוויטש.
 (1) ח"ב סג, ב. פח, א.
 (2) ראה גם סה"מ קונטרסים ח"א יט,
 סע"ב. סה"מ תרפ"ט ס"ע 79 ואילך.
 (3) בתחלתה — נדפסה בקונטרס יב"ג
 ע' 141), ולאח"ז בסה"ש תש"ד ע' 70.
 (4) ראה כתר שם טוב בהוספות סקע"ט
 ואילך. וש"נ.
 (5) ראה שיחת פורים תש"ד ס"ט —
 נדפסה בקונטרס פורים שנה זו (סה"מ תש"י
 ע' 141), ולאח"ז בסה"ש תש"ד ע' 70.
 (6) כא, כא. 70.

הוא הכל"ן], הרי, דברי כ"ק מו"ח אדמו"ר בענין חיים נצחיים שנאמרו בי"ב-י"ג תמוז תש"ט דוקא (ולא בשנים שלפניו, תש"ח או תש"ז) — לפני הסתלקותו ביו"ד שבט תש"י — הם בודאי בהשגחה פרטית.

— כ"ק מו"ח אדמו"ר סיפר, שבאמירת המאמר בראש השנה תרפ"ז, לפני המאסר, "הָאֵט זיך אים גערעדט" (נתדבר מאליו) אודות תורת הבעש"ט שהשגחה פרטית היא גם על כל פרט ופרט דדצ"ח, מבלי שידע בעצמו סיבת הדיבור בזה (כיון שענין זה לא הי' שייך לתוכן המאמר), והוסיף, שלולי זאת ("ווען ער וואָלט דאָס ניט רעדן") אינו יודע אם הי' יכול לסבול ולעבור את המאסר.

ועד"ז י"ל בנדו"ד: בחג הגאולה האחרון בחיים חיותו בעלמא דיין הוצרך כ"ק מו"ח אדמו"ר להבהיר ("באָוואָרענען") ולומר שעניני קדושה נצחיים הם, והוסיף לפרש בפרטיות (שלא הי' מקום לטעות בכוונתו) הענין דחיים ארוכים, חיים אמיתיים שאין להם הפסק, כדי שלא נחשוב כפי שנראה בעיני בשר ח"ו (שהרי מציאות כזו אינה שייכת כלל בקדושה), אלא נדע שגם לאחר ההסתלקות ישנו ענין החיים ללא הפסק, חיים נצחיים, אצל נשיא הדור, ועל ידו נמשך חיים נצחיים לכל הדור, ולכן, גם עכשיו יכול וצריך כאו"א (לא רק לחיות בעצמו, אלא גם) להחיות אחרים בעניני קדושה⁸.

ג. וע"פ האמור שכל הענינים הם בהשגחה פרטית — יש לבאר הרמז על ענין זה בפרשת השבוע⁹:

בפרשת השבוע מדובר אודות פרה אדומה, שעל ידה נעשית הטהרה מטומאה הכי חמורה, טומאת מת, ש"נתכרכמו פניו של משה" כיון ש"לא הי' יודע במה תהא טהרתו"¹⁰, עד שאמר לו הקב"ה "זאת חוקת התורה גו' ויקחו אליך פרה אדומה וגו'".

וענינו בעבודה הרוחנית — שטומאת מת (העדר החיות) מורה על מעמד ומצב שנתעלם הדביקות בה' מקור החיים, כמ"ש¹¹ "ואתם הדבקים בה' אלקיכם חיים כולכם היום", והטהרה ממעמד ומצב זה (לפעול גילוי

ס"ע 1057 ואילך (בשילוב שיחת ש"פ חו"ב תשי"ב). במהדורא זו ניתוספו עוד איזה ציוני מ"מ ע"י המו"ל.

10 במדב"ר פי"ט, ד. תנחומא פרשתנו ו. 11 ואתחנן ד, ד. וראה אבות דר"נ ספ"ד.

7 תו"מ — רשימת היומן ע' שיב. וש"נ.

8 ראה גם שיחת י"ב תמוז ס"ד (לקמן ע' 130).

9 מכאן עד סוף ס"ה הוגה (בקיצור) ע"י

כ"ק אדמו"ר שליט"א, ונרפס בלקו"ש ח"ד

החיות ע"י דביקותו בה" הו"ע של "חוקה", "זאת חוקת התורה", ונעשית בכחו של משה דוקא, כמ"ש¹² "ויקחו אליך פרה אדומה", "לעולם היא נקראת על שמך פרה שעשה משה במדבר", היינו, שבכחו של משה ליקח פרה אדומה — פרה גשמית כפשוטה, ונוסף לכך, גם (פרה) אדומה, שמורה על הגבורות, תוקף החמימות ("קאָך") בגשמיות וחומריות — ולא רק להעלות ה"פרה אדומה" עצמה, אלא עוד זאת, שבכחו של משה לעשות מהפרה אדומה אפר שעל ידו תהי' הטהרה מטומאה הכי חמורה.

והנה, אפר הפרה שעשה משה נחלק לג' חלקים: חלק א', ליטול ממנו בני העיירות וכל הצריכים להטהר, חלק ב', כהנים גדולים לפרות אחרות מקדשין הימנה, וחלק ג', נתון למשמרת¹³. כלומר, שהטהרה דטמא מת היא לא רק מאפר הפרה שעשה משה, אלא גם מאפר פרות אחרות שנעשו לאחר זמנו של משה, אבל, לעשיית הפרות אחרות (תשע פרות) הוצרכו לאפר הפרה שעשה משה, שממנה מקדשין כהנים גדולים לעשיית פרות אחרות, ועד שגם לעשיית פרה העשירית ע"י המלך המשיח¹⁴, יצטרכו לקדש מאפר הפרה שעשה משה, שקיים לעולם¹⁵.

וענינו בעבודה — שפעולתו של משה (כולל גם אתפשטותא דמשה שבכל דרא ודרא¹⁶) לגלות החיות דהדביקות בה' אצל כאו"א מישראל (גם זה שנמצא במעמד ומצב דטמא מת), הולכת ונמשכת גם בכל הדורות שלאח"ז, עי"ז שהעוסקים בכך (כהנים גדולים שעושים פרות אחרות) חדורים בכחו של משה (שמקדשין באפר הפרה שעשה משה).

ד. ויש להוסיף בזה — ע"פ מ"ש באגה"ק¹⁷ (בשם התיקונים¹⁸) "על משה רבינו ע"ה שאחר פטירתו מתפשטת הארתו בכל דרא ודרא לששים ריבוא נשמות, כמו שמש המאיר מתחת לארץ לששים ריבוא כוכבים":

השמש, נמצא ומאיר גם בשעות הלילה — בחציו השני של כדור הארץ (מתחת לארץ), ולא עוד אלא שגם בחצי הכדור שאינו נמצא בו כלילה, ה"ה מאיר גם בו ע"י ששים ריבוא כוכבים, שגם אור הכוכבים הוא אור השמש שמאיר עתה ע"י הכוכבים, כלומר, לא רק שבשעות היום

16) תקו"ז תס"ט (קיב, רע"א. קיד, רע"א).

17) ביאור לסי' ז"ך בסופו.

18) ראה זח"ג רעג, א. וראה הערת כ"ק

אדמו"ר שליט"א בהערות ותיקונים לאגה"ק שם.

12) ריש פרשתנו ובפרש"י.

13) פרש"י פרשתנו יט, ט.

14) רמב"ם הל' פרה אדומה ספ"ג.

15) ראה לקו"ש חל"ג ע' 127 ואילך.

וש"נ.

קיבלו הכוכבים אור השמש ועתה (בשעות הלילה) מאירים מעצמם, אלא שגם האור שמאירים הכוכבים בשעות הלילה הוא אור השמש.

ודוגמתו בנמשל, בנוגע למשה רבינו, ואתפשטותא דמשה שבכל דרא, עד למשה שבדורנו, כ"ק מו"ח אדמו"ר — שגם עתה נמצא ומאיר כמו קודם (כמו השמש שנמצא ומאיר גם בשעות הלילה), ואילו היינו הולכים יחד עמו היינו רואים שמאיר בכל התוקף כמו קודם (ואדרבה, באופן נעלה יותר), אלא, כיון שנתעלה למעלה בעילוי אחר עילוי, ואנו (לא הלכנו עמו, אלא) נשארנו במקומנו, לכן אינו נראה לנו בעיני בשר (כמו שבליילה לא רואים את השמש), ואעפ"כ, גם במצב זה מתפשט אורו לכל בני"ש שכללותם ששים ריבוא נשמות, ועל ידם מאיר בכל העולם (כמו שהשמש מאיר מתחת לארץ לששים ריבוא כוכבים, כאמור, שאור השמש עצמו מאיר באמצעות הכוכבים).

[ואף שאין אנו מרגישים התפשטות אורו — כבר נתבאר לעיל¹⁹ פתגם כ"ק אדנ"ע שמחשבת הסוס אודות התבן אינה מבטלת את מציאות המלאכים!...].

וענין זה משתקף גם בנגלה דתורה (ככל הענינים שבפנימיות התורה) — בנוגע לטהרת טמא מת ע"י אפר פרה אדומה — שע"י אפר הפרה שעשה משה מקדשין לעשות פרות אחרות, היינו, שגם כשאין אפשרות להזות מאפר הפרה שעשה משה בעצמו, כי אם מאפר פרות אחרות שנעשו לאח"ז, הרי, גם האפר דפרות אחרות נעשה עי"ז שמקדשין מהאפר שעשה משה, בכחו של משה דוקא.

ה. עפ"ז יש לבאר השייכות לדברי כ"ק מו"ח אדמו"ר בשיחה הנ"ל ע"ד ענין החיים, "ניט נאָר וואָס מען לעבט אַליין, נאָר מען באַלעבט אויך אַנדערע":

כשפוגשים יהודי שנמצא במעמד ומצב דטומאת מת, שלא רואים בו חיות דקדושה — חייבים לטהרו, להחיותו בחיות דקדושה, ודבר זה הוא בכחו וביכלתו (ובמילא גם חובתו) של כאו"א, כיון שמשה רבינו (משה שבדורנו) נתן ונותן לו מאפר הפרה שלו ("משה רבינו האָט דיר געגעבן און גיט דיר פון דעם אפר פון זיין פרה"), ובמילא, פעולתו היא בכחו של משה — "לעולם היא נקראת על שמך פרה שעשה משה".

19) שיחת ש"פ שלח ס"ו (לעיל ע' 108). וש"נ.

ויש להוסיף ביאור בדיוק לשון רש"י "פרה שעשה משה במדבר" — דלכאורה, מאי קמ"ל, הרי, הכל יודעים שמשה הי' במדבר, ובודאי שגם הפרה עשה שם — שבזה מלמדנו שגם אצל יהודי שנמצא במקום ודרגא של מדבר, "נחש שרף ועקרב וצמאון אשר אין מים"²⁰, יכולים לפעול ענין הטהרה, ועד כדי כך, שהפרה שעשה משה, שממנה מקדשין הכהנים לעשיית כל הפרות שלאח"ז, היתה במדבר דוקא, שבו מודגש הצורך בענין הטהרה, משא"כ בירושלים, שאין מלינים בה את המת²¹, ועד"ז בארץ ישראל בכללותה (ובפרט ע"פ מארז"ל²² עתידה ירושלים שתתפשט בכל ארץ ישראל), אלא בחוץ לארץ דוקא, שהיא בבחינת "מדבר" ביחס לארץ ישראל וירושלים.

זאת ועוד:

נוסף לכך שע"י אפר הפרה שעשה משה נעשית הטהרה שלו, צריכים לפעול עליו שהוא בעצמו יוכל לשרוף פרה ולעשות ממנה אפר לטהר אחרים, שיהי' בעצמו משפיע על אחרים להחיותם בעניני קדושה, "טופח על מנת להטפוח"²³.

וגם ענין זה נעשה בכחו של משה דוקא — שחלק מאפר הפרה שעשה משה, כהנים גדולים לפרות אחרות מקדשין הימנה, שמקדשין את עושה הפרה באפר הפרה הראשונה שעשה משה, ודוגמתו בעבודה, שגם המשך פעולתו לטהר אחרים (לאחרי שנעשה טהור בעצמו) הוא בכחו של משה.

אמנם, כיון שמצד גודל הטרדה בהפעולה על הזולת ("יענעם באלעבן"), לטהרו, ועד לעשותו טופח על מנת להטפוח, יתכן שישכח על עצמו — יש צורך להזהיר גם בנוגע לעבודת עצמו ("אליין לעבן"), וכפתגם כ"ק מו"ח אדמו"ר²⁴ "וועגן זיך אַליין דאַרף מען אויך ניט פאַרגעסן".

וגם ענין זה מרומז באפר הפרה שעשה משה — שחלק ממנו הי' נתון "למשמרת", ללמדך, שנוסף על הפעולה עם הזולת בחלק האפר

23) לשון חז"ל — ברכות כה, ריש ע"ב. ועוד.

24) ראה שיחת פורים תש"ד סט"ז — קונטרס פורים שנה זו (סה"מ תשי" ע' 145). ולאח"ז בסה"ש תש"ד ע' 74.

20) עקב ח, טו.

21) ב"ק פב, ב.

22) ראה ספרי דברים בתחלתו. פס"ר פ'.

שבת ור"ח. יל"ש ישעי' רמז תקג.

שבו מטהרים את הטמאים, וממנו מקדשין לפרות אחרות, ישנו גם חלק שנתון למשמרת, שבזה מרומזת העבודה עם עצמו.

ו. וההוראה מזה — שצריכים להתעסק בהשפעה על הזולת, "ניט נָאָר וּוָאָס מען לעבט אַליין, נָאָר מען באַלעבט אויך אַנדערע", וכדבריה "כ"ק מו"ח אדמו"ר בהמשך שיחה הנ"ל²⁵ שכאו"א יכול להשפיע על שנים שלשה מנינים מבני!"

[כ"ק אדמו"ר שליט"א פנה לא' מהמסובים ואמר לו:]

כאשר יש למישהו כח בהשפעה על הזולת, צריך לידע שכח זה ניתן לו לצורך השפעה בעניני קדושה. — גם כאשר הזולת שמושפע ממנו חושב אודות ענין אחר שיכול לקבל ממנו, צריך לנצל עובדת היותו מושפע ממנו כדי להשפיע עליו בעניני קדושה.

— בודאי לא יקפיד אם אספר אודות פעולתו הראשונה בעסקנות ציבורית (לפני שהגיע למעמדו ומצבו כיום ששמו הולך לפניו), שהיתה בעניני חסידות:

הי' זה בזמן שכ"ק מו"ח אדמו"ר דר בווארשא, ונסע מביתו למשך כמה שבועות. באותו זמן נמצאו כמה חסידים שהעתיקו מפתח למגירה שבה היו מונחים הכתבים, ומצאו אחד שהי' מוכן ליקח עבורם הכתבים על מנת להעתיקם, ונתנו להנ"ל להעתיק את הכתבים.

זו היתה פעולתו הראשונה בעסקנות ציבורית — שבזכותה נשארה העתקה מכו"כ כתבים שנשרפו (ל"ע) לאחרי זמן.

— פעם²⁶ נשרפו הרבה כתבים אצל הצ"צ, וכשהתברר לו שאין בידי החסידים העתקות, נענה ואמר: "געוואַלד", מדוע לא גנבתם את הכתבים (להעתיקם), אילו גנבתם, הייתי גם אני נהנה מכך! ...

עליו לזכור איפוא שפעולתו הראשונה בעסקנות ציבורית היתה בעניני חסידות, ובהתאם לכך, צריך להשתדל לנצל את כח ההשפעה על הזולת בשביל עניני קדושה.

ז. ויש להוסיף, שהאמור לעיל (ע"ד המשכת חיות נצחית בעניני קדושה) קשור גם עם העלי' לתורה דהחתן בשבת שלפני החתונה:

25) שיחת י"ג תמוז תש"ט סי"ד — 26) ראה אג"ק אדמו"ר מוהרי"צ ח"ב ע' קונטרס יב"ג תמוז שנה זו (סה"מ שם ע' שכג. 262). ולאח"ז בסה"ש תש"ט ע' 335.

עלי' לתורה ענינה המשכת תוספת חיות נצחית דקדושה (נוסף על הקדושה שנמשכת מלמעלה מצד ענינו של יום השבת ש"מקדשא וקיימא"²⁷) — כמודגש בנוסח הברכה שלאחרי העלי' לתורה: "וחיי עולם נטע בתוכנו", עי"ז ש"נתן לנו תורת אמת", כי, חיים אמיתיים בלי הפסק ("חיי עולם") הם מצד קדושה ("תורת אמת") שהיא אינ־סוף.

ולכן, העלי' לתורה בשבת שלפני החתונה היא נתינת־כח להחתונה — שתהי' באופן ד"בנין עדי עד"²⁸, דור ישרים יבורך, בנים ובני בנים עוסקים בתומ"צ²⁹, כידוע³⁰ שעי"ז נתגלה כח האינ־סוף שבנבראים.

ונתינת כח מיוחדת אצל מי שזוכה לעלות לתורה בחדר כ"ק מו"ח אדמו"ר הכ"מ שבו התפלל ולמד, ובו התקשר עם בחי' היחידה דכו"כ מישראל שקיבל ל"יחידות"³¹ — שעי"ז ניתוסף עוד יותר בהענין ד"חיי עולם נטע בתוכנו", חיים אמיתיים בלי הפסק, להיותם חדורים בקדושה שהיא אינ־סוף.

*

ח. אודות הגאולה די"ב תמוז — כותב כ"ק מו"ח אדמו"ר במכתבו הידוע³²: "לא אותי בלבד גאל הקב"ה בי"ב תמוז, כי אם גם את כל מחבבי תורתנו הק', שומרי מצוה, וגם את אשר בשם ישראל יכונה". גאולה — אינה שייכת ללא הקדמת מאסר תחילה, וכיון שכ"ק מו"ח אדמו"ר כותב שהגאולה היא לכלל ישראל, עכצ"ל, שגם המאסר הו"ע כללי שהי' אצל כלל ישראל.

וכוונת המאסר וגאולה — לא רק שיתבטל המצב הבלתי־רצוי דהמאסר כמו קודם המאסר (דא"כ מהי התועלת בהמאסר והגאולה), אלא שעי"ז יתוסף עליו גדול יותר לגבי המעמד ומצב שהי' קודם המאסר.

וע"ד המבואר בדרושי חסידות³³ בענין כוונת הצמצום בשביל הגילוי, שאין זה בשביל גילוי האור שהי' מאיר לפני הצמצום, דא"כ מהי התועלת דהצמצום, אלא בשביל גילוי אור נעלה יותר שהמשכתו ע"י העבודה שלאחרי הצמצום דוקא, ולולי הצמצום לא הי' יכול להאיר כלל.

(30) ראה לקו"ת שה"ש לט, ד. ואילך.

סה"מ תרנ"ז ע' קעו ואילך. ועוד.

(31) ראה תו"מ סה"מ כסלו ע' ו.

(32) אג"ק שלו ח"ב ע' פ. וש"נ.

(33) ראה המשך תרס"ו בתחלתו. ובכ"מ.

(27) ביצה יז, א.

(28) ראה לקו"ת פקודי ד, ד ואילך.

ובכ"מ.

(29) ראה סה"מ קונטרסים ח"א כא, ב.

סה"מ תרפ"ט ע' 85.

וכמו כן בענין שבירת הכלים וחטא עה"ד — שדוקא ע"י עבודת הבירורים שלאח"ז ממשיכים תוספת אור כו'. ודוגמתו בעבודה — בענין התשובה, שנוסף על תיקון הענינים הבלתי-רצויים באופן שלא נשאר רושם כלל, ניתוסף עליו גדול יותר לגבי המעמד ומצב שלפנ"ז, עד כדי כך, שמקום שבעלי תשובה עומדים צדיקים גמורים אין יכולים לעמוד שם³⁴.

ועד"ז בנוגע להמאסר והגאולה:

ובהקדמה — שבודאי גם קודם המאסר הי' מעמד ומצב נעלה בעניני העבודה (אף שעדיין יש צורך לברר ולזכך את הענינים שנעשו עם פניות כו', או להשלים את הענינים שלא נעשו עדיין), ולכן היו כל ישראל ראויים להשפעת ריבוי טובה, ואין מקום לענין של יסורים (מאסר),

— וכמבואר בתו"א³⁵ בנוגע לכללות הענין דיסורי עוה"ז ש"לא מחמת עונש אינו ראוי לישיב בשלות עוה"ז, שהרי מצינו בנבוכדנצר³⁶ בשביל שהלך ג' פסיעות לכבוד השי"ת פסקו לו מלוכה על כל העולם ולזרעו אחריו עד ג' דורות, ואין לך אדם מישראל שלא כיבד המקום בכך, וכל טוב עוה"ז כדאי הוא לו" —

ואעפ"כ, לאחרי המאסר והגאולה צ"ל כללות העבודה (נוסף על בירור וזיכוך הענינים שנעשו עם פניות כו', או השלמת הענינים שלא נעשו עדיין) באופן נעלה יותר, ועד לעילוי שבאין-ערוך.

36) סנהדרין צו, א.

34) רמב"ם הל' תשובה פ"ז ה"ד.

35) מקץ לא, ג.